

Teatrikuul särab Estonia teatri lavastuses „Don Pasquale“ Baieri Riigiooperi staar Mirjam Mesak

1843. aastal toimus Pariisi Itaalia teatris esietendus, mis osutus nii menukaks, et lavale jõudnud teos on maailma tuntumate ooperiteatrite publiku hulgas ülimalt populaarne veel tänapäevalgi. Selleks lavateoseks oli skandaalse sünnilooga koomiline ooper „Don Pasquale“. Itaalia helilooja Gaetano Donizetti (1797- 1848) kirjutatud lugu, mis tema rohke loominguga kirjutas oma lühikese elu jooksul tervelt 65 ooperit - hulgas paistab silma kui üks lõbusamaid oopereid, mis iial kirjutatud ja seda suuresti tänu melodramaatilisele huumorile ning erilist kaunitele ja meeldejäävatele bel canto aariatele.

„Don Pasquale“ lavaletulekut peetakse ka 19. sajandi itaalia stiilis koomilise ooperižanri opera buffa viljelemise kõrghetkeks. Üheski teises teoses ei väljendu see stiil nii täiuslikult kui just „Don Pasquales“.

1842. aasta septembris pöördus Pariisi Itaalia teatri verivärske direktor Jules Janin helilooja poole ettepanekuga kirjutada nende teatri jaoks uus koomiline ooper, kus lavatähed tõeliselt särada võiksid. Umbes samal ajal võttis Donizetti assistent Michele Accursi (keda on ka Itaalia valitsuse salaagendiks peetud) ühendust Pariisis paguluses elava ja Itaalia võimude poolt surma mõistetud libretisti Giovanni Ruffiniga (1807-1881) ning pakkus, et too kirjutaks uuele ooperile ägeda libreto. Kui tekst oli valmis, tegi Donizetti selles aga sedavõrd palju muudatusi, et kui esietendus 1843. aastal kätte jõudis, keelas Ruffini oma nime libreto autorina kasutamise. Sellest sai alguse ligi pool sajandit kestnud avalik arutelu, kes siis ikkagi on „Don Pasquale“ libreto autor. Kas Ruffini, Donizetti või hoopis tolle assistent Michele Accursi - just viimase initsiaalid M. A. olid esietenduse kavalehel libretisti autoriks märgitud. Kui ooperikirjastaja Casa Ricordi teose avaldas, oli sealgi libretistina märgitud M. A. - seda põhjusel, et just salaagendist Michele Accursi oli see, kes teose avaldamisõiguse neile üle andis.

Milles aga peitub „Don Pasquale“ pika edu ja õnneliku lavaelu saladus? Nagu opera buffa puhul kombeks, põhinevad ooperi tegelased Commedia dell'arte ehk improviseeritud komöödia ajaloolistel tegelastüüpidel. Loo keskmes on 19. sajandi Itaalias

Kroonika

50,51

Rahvusoper Estonia
Estonia teater
Teater

elav rikas vanapoiss don Pasquale, kelles võib ära tunda ihne kaupmehe Pantalone jooni. Pasquale vennapoeg ja pärija Ernesto on armunud noorde vaesesse lesknaisesse Norinasse, ent Pasqualele on nendevaheline suhtlus vastukarva. Viimane otsustab hoopis ise abielluda ja endale seeläbi uue pärija muretseda ning vennapoja varandusest ilma jätta. Meeleheitel noored pöörduvad abi saamiseks don Pasquale ihuarsti, nutika doktor Malatesta poole, kelle peas sünnibki kuratlik plaan. Norina maskeerub Malatesta õeks, kelle Pasquale vagura naisukese pähe majja toob, uskudes, et on temaga abiellunud. Peagi aga sünnib metamorfoos - üleöö saab taltsast tuvikesest naissaatan. Juhtuma hakkab kõige hullemaid asju, mis aga oma haarava psühholoogilise põnevuse ja situatsioonikoomikaga publikut läbi paljude aastate on köitnud. Kuidas see kõik lõpeb ja kes kellega kokku jääb ning Pasquale varanduse endale napsab, ei tea isegi ooperi peategelased!

[Rahvusoper Estonia](#) lavastuses särab märtsikuus Norina rollis Saksamaa ühe tippooperimaja, Baieri Riigiooperi eestlannast solist Mirjam Mesak, kes on lõpetanud magistrikraadiga Suurbritannias asuva Guildhalli Muusika- ja Draamakooli. Briti muusikaportaal BachTrack nimetab Mesakit hõbehäälseks talendiks, kelle näitlejaanne ei jätvat ühtki saalisviibijat külmaks. Vähemtuntud on aga fakt, et Mesak alustas oma lauljateed hoopis poplauljana ning on kaks korda Eurovisionilgi üles astunud, ent tõeliselt avaldus tema andekus just ooperilaval, mis ühendab tema kaht suurt armastust: [teatrit](#) ja muusikat. Maailma tipplavasid vallutav Mirjam Mesak [Rahvusoper Estonia](#) lavastuses „Don Pasquale“ 3., 13. ja 19. märtsil.

Marion Leppik